

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Intùs lux micat, atque bracteatum
 Sol sic sollicitatur ad lacunar,
 Fuluo vt concolor erret in metallo.
 Distinctum vario nitore marmor,
 Percurrit cameram, solum, fenestras:
 Ac sub versicoloribus figuris
 Vernans herbida crusta, saphiratos
 Flectit per prasinum vitrum lapillos.
 Huic est porticus applicata triplex,
 Fulmentis Aquitanicis superba.
 Ad cuius specimen remotiora
 Claudunt atria: porticusque sedem
 Et campum medium procul locatas
 Vestit saxea sylua per columnas.
 Hinc agger sonat, hinc Arar resultat,
 Hinc sese pedes atque eques reflectit.
 Stridentum hinc moderator effedorum,
 Curuorum hinc chorus helciariorum,
 Responsantibus alleluia ripis,
 Ad Christum leuat amnicum celeusma.
 Sic sic psallite nauta, vel viator.
 Nanque iste est locus omnibus petendus,
 Omnes quo via ducit ad salutem.

Triplex por-
 ticus.

VITA S. GVIDONIS CONFESSORIS,
 ANDERLACI QUIESCENTIS, QVAE ETIAM ANTE
 annos octogintaquinque typis excusa habetur, bona fide, vt apparet,
 conscripta. Stylum F. Laur. Surius passim
 nonnihil correxit.

12. Septem-
 bris.
 Humili lo-
 co natus S.
 Guido.

Pietas eius
 adhuc pueri

Seruit in ec-
 clesia Laké-
 si, idque ac-
 curate sané.

Luc. 9.

Corpus do-
 mat.

IR venerabilis Guido in pago quodam Brabantensi tu-
 gurio rusticano & paupere domo natus & educatus est:
 atque in ipsis primæ ætatis initijs penuriam diuitias puta-
 bat, vt quârùm illa patiebatur ætas; è puillo Christi grege
 esse totis viribus contenderet. Suffurabatur iam tum pa-
 rentum oculis certas horas, quibus ecclesiam oraturus
 adiret; vel infirmis quicquid ex facultatibus suis habere
 poterat, impertiret; nec cum hilarem vlla vidit dies, qua
 non prius aut in preces incubisset; aut elemosynâ præ-
 stitisset. Stupebat genitor, vicini admirabantur; & diui-
 num aliquid iam omnes in eo venerabantur. Peruenit
 tandem ad villulam Lakensem; vbi cum ecclesiam in sanctissimæ matris Dei hono-
 rem consecratam didicisset; ad illum precaturus accessit. Retinuit autem illum apud
 se ea nocte presbyter; & manè abire volentem rogauit; vt in eius ecclesiæ seruitio ma-
 neret. Aduertebat enim in illo quandam venusti vultûs grauitatem; verborum par-
 citatem, animi mansuetudinem; & cor sine intermissione Deo semper intentum.
 Libenter autem vir sanctus presbyteri precibus annuit; quod diam seipsum relinquere,
 & ad alterius voluntatem se conformare deberet.

Dabat igitur sedulo operam, vt altare nitere; testudo nihil haberet sordium; pau-
 mentum scopis repurgaretur; sacrarium mundum esset, & vasa luculenta: denique,
 vt è caremonijs nihil prætermisum aut neglectum videretur. Si quis cum quareret,
 in templo reperiebat. Diuersi generis floribus & arborum comis cancellos & thecas
 sanctorum vestiebat; vt quicquid in illa æde vel ad spectu, vel dispositione placeret;
 eius laborem & studium testaretur. Inuidiam humilitate superare; nulli vnquam ob-
 scæno sermoni locum dare; non contra euangelij doctrinam duas habere tunicas,
 potiusque ad alienas fores stipem emendicare, quàm se petentem sine elemosyna
 dimittere studebat. Corpus omne domabat & cõficiebat ieiunijs; crebrò in ecclesia
 pernoctabat; & quod sanè difficilimum est, absque suæ animæ detrimento, omnibus
 placebat,

placebat. Nunquam in ore eius risus, aut puerili leuitate effusus, aut muliebri petulantia fractus. Peccata quotidiana, & sine quibus vita praesens nullo modo ducitur, tanta lachrymarum vi diluere solebat, ut immanium scelerum reus videri posset.

Mercator quidam Bruxellensis ad eum veniens, officiose, ut semper, ab eo acceptus est. Is cum eius erga pauperes liberalitatem, & erga omnes benignitatem miraretur, primum coepit de vestimentorum eius vilitate conqueri; deinde quasi pia quadam commiseratione, ne quandoque praestandis elemosynis sumptus desint, formidare: interim tamen polliceri eiusmodi consilium sese ei praebiturum, quod si sequi velit, nunquam defuturam piam elemosynam, sed semper eius liberalem dexteram abunde habituram. Multis deinde sermonibus persuadere ei conatur, ut mercaturam exerceat. Quid hic ageret miles Christi? Consentit tandem, & non sine omnium admiratione, repente nouum se mercatorem exhibet. Sed ut scriptum est, Comprehendam sapientes in astutia sua, & hanc serui sui secularem prudentiam Dominus mox castigauit, quantumque ipsi ea negotiatio displiceret, euidenti signo ostendit. Nam in medio flumine, pleno utroque litore, carina in sicco ponitur, praesensque periculum minatur. Cumque Guido contum subrigendae nauis aptaret, adeo eius manibus lignum adhaesit, ut nullo modo extorqueri posset. Ad se igitur reuersus, reum se iam intelligens, & ignobili mercaturae animum se appulisse dolens, redijt ad ecclesiam, quam reliquerat, male a se factorum culpam deploraturus. Nec vero ullam aut oculis a lachrymis, aut ori a precibus requiem dedit; donec lignum illud, quod manibus inharebat, in terram decidisse videret. Ita ergo, quandoquidem mercatura raro aut nunquam sine culpa exercetur, cum ad eam beatus Guido instinctu mali daemones a quodam eius administro pertractus esset; non est passus Dominus eum illa coinquinari: sed ut ab illa animum reuocaret, & superioris vitae tranquillitatem & quietem repeteret, pio correctionis flagello eum admonuit. Ille vero perinde ac si teterrimum perpetrasset scelus, & coipso omnes prioris vitae labores perdidisset, maioribus ieiunijs, precibus, lachrymis operam dedit.

Decipitur a quodam mercatore. i. Cor. 3.

Diuina castigatione reuocatur in viam.

Nec diu post, pro viribus ad iter rebus necessarijs comparatis, Romam profectus est, beatissimorum Apostolorum limina visitaturus, atque inde Hierosolymam, loca sacra aditurus, ac deinceps per septennium sanctorum ecclesiarum toto penes orbe inuisit. Cumque Deo duce Romam reuertisset, virum venerabilem Vuonedulphum, in pago Brabantensi Decanum, cum alijs itineris eius comitibus Hierosolymam petituris, inuenit, quos ille quidem agnouit iam olim notos, sed non est cognitus ab eis. At vero nominatim eos salutans, humaniter appellauit. Tandem agnitum eum in terram prostrati adorant, & submissè admodum his eum verbis deprecantur: Quandoquidem, pater sanctissime, te sola huc, ut credimus, Dei gratia adduxit, & adhuc peregrinationes suscipere, & multa pro Deo perpeti paratus es: obsecramus te, ut nobiscum Hierosolymam proficiscaris. Itinera enim & idioma harum gentium tu melius nosti, quam nos. Id ille audiens, ut erat piissimus, & Charissimus, inquit, fratres mei, non solum vobiscum ire Hierosolymam, sed & ipsam animam, si res postulet, vestra causa amittere paratus sum.

Romam proficiscitur. Indè Hierosolymam.

Adorare p. venerari, apud Theologos trecentissimū.

Ita eius sancti viri consortium adepti, post multos itinerum labores & fatigationes, tandem Hierosolymam & ad alia sancta loca perueniunt: ijsque pro voto circumquaque perlustratis, sani & incolumes ad patriam reuerti contendunt: cum ecce, Deo illos vocante, qui eos in suo famulatu deuotissimos, vitae huius sordibus amplius coinquinari noluit, primo Vuonedulphus, inde eius comites terrae corpora, sanctas calceas animas reddunt; beato Guidone eorum funera religiose curante. Porro dominus Vuonedulphus ante obitum leni affectu febre, sanctum Guidonem ad se vocat, se moriturum significat, sicque dicit: Ego, pater amantissime, Deo omnipotenti, qui sperantium in se semper complet vota, ore & corde toto gratias ago; quod etiam ultra omnem spem nostram expleuit desideria nostra. Tibi vero pro humanitatis & misericordiae officijs, quae nobis praestitisti, in vita ille beata restituat. Ipse mihi indigno & infirmo seruo suo reuelare dignatus est, quod iam adest tempus emigrationis meae a corpore. Te vero in pagum Brabantensem atque eum locum, ubi Dominus vult quiescere ossa tua, noueris reuersurum. Itaque valde oro eam, quam habes a Deo, fidem & benignitatem tuam, ut amicis & ceteris reditum meum praestolantibus indices decessum meum, eis hunc meum anulum ostendens; ne dubitent vera esse, quae dicis. Hac & pleraque alia cum dixisset, oculos & manus ad caelum dirigens, seque totum Domino

Rursus it. Hierosolymam.

Dominus reuelat S. Vuonedulpho suum obitum.

Vuonedulphi decani obitus.

Domino commendans, in beatorum Angelorum, qui illic aderant, manus tradidit spiritum. Quanto autem honore illum Dominus in celo extulisset, hominibus mox declarare dignatus est. Ad eius enim tumulum, beato Guidone & multis alijs cernentibus, tres claudi & duo cæci curati sunt. Nanque adhuc viuens, præ multa animi pietate & commiseratione, pauperes & egenos innumeris affecerat beneficijs, quæ partim illi diuinitus tum compensata fuere. Vasa enim, quæ studio eleemosynarum exhauserat, rursus inspici, & si quid forte in eis remansisset, id pro Dei amore dari iubebat. Quod cum fieret, plena reperta sunt. Eius quoque famuli cum in Autumno semina portarent, in eius agrum spargenda, diuina id agente prouidentia, agrum illum vberimis segetibus referum inuenerunt.

Porrò beatus Guido eius viri Dei præcepta minimè sibi negligenda intelligēs, coepit in patriam redire: sed priusquam ad locum diuinitus ipsi destinatum perueniret, multas molestias perpeffus est à fame, siti, frigore & inedia. Tandem labore & sanguinis fluxu penè confectus, Anderlacum venit: vbi cuiusdam pauperis hospitio vtens, multa de suo itinere commemorauit: simul exponens, quemadmodum dominus Vuonedulphus celo reddidisset animam, & quæ in eius sepulture die miracula cõtrigissent. Cum quæ, ea res innotuisset vicedecano, sine mora is cum quibusdam è Clero, venit ad aedes illas, & cum omnia accuratè inquisisset, & annulū aureum beati Vuonedulphi agnouisset, gratias Deo cum lachrymis agens, ipsum hominem Dei Guidonem secum domum abduxit, vsq; ad obitum eius diligenter eius curam gerens. Sed Domino iam nolente vt huius seculi diuturnioribus ærumnis fatigaretur, prima diei Dominicæ nocte ante corporis eius dissolutionē, cunctis, qui aderant, ad spectantibus, lumen calitūs solum super Dei feruum in columbæ specie descendit, cuius splendore rota domus illustrata fuit: & cum aliquandiu apud illum hēlisset, audita eiusmodi vox est: Veniat dilectus noster ad percipiendam æternæ iucunditatis coronam, quia fidem seruauit. Mox aduolantes ij, qui in domo erant, Dei famulum in caelestem mansionem commigrasse cernunt. Eius verò sacrum corpus illius loci Canonici honorificè tumularunt, vbi vsque in præsens, diuina operante gratia, plurima per eum miracula fiunt.

Multo indè tempore, eo in loco quiescente corpore beati viri, à nullo ea, qua par erat, reuerentia afficiebatur: quando non solum aliunde aduentantes, sed etiam loci eius incolæ, per medium illius sepulcrum ingrediebantur. Pecora quoque ad pastum euntia & indè redeuntia, in eius tumulo accumbant, sed ex ijs quadam à dæmone correpta, tandiu vexabatur, donè expirarent. Ea re permotus velle dominus, duobus rusticis præcepit, vt beati viri sepulcrum sepe cõmunirent. At illi, malo dæmone agente, in risum cõcitati: Agè, inquit, senem istum iam pridem defunctum, nè forte à nobis effugiat, intrā sepem includamus, tanquam ex eo aliquid emolumenti habituri. Vix verba ediderant, & viribus corporis cœpère sensim destitui: conuerentesq; se rotum ferè diem inani opere consumpsisse, domum sunt regressi. Media autem nocte alter ex ijs cum magnis cruciatibus animam expirauit, alter quasi amens, vultum lacerabat suum, conuiciaque in beatum Guidonem à se iactata aduentantibus confitens, postridiè excessit è vita. Eorum interitus multis tum propè, tum procul degentibus causa salutis fuit, cum iam diu diuersis laborassent morbis. Alij namq; in somnis admoniti, alij amicorū manibus, alij vehiculis adducti, cereos ad beati viri sepulcrum apportarunt, atque illic in preces non diuturnas humiliter incumbentes, optatam reportauere salutem, domumque redierunt, laudantes Dominum.

Tum verò pro loco & tempore religiosi viri supra eius tumulū adem condiderunt, donè diuina præstare gratia, digna illi basilica extrueretur. Quod cum postea factum esset, (Qui enim illic ad sancti viri tumulum sanabantur, munera apportabant) Clerus & populus, mandante Episcopo, triduanū celebrarunt ieiunium, atque ita ad sacrum sepulcrum accedentes, ossa beati viri è terra effoderunt, & cum magno tremore ad fontem ea abluentes, in media ecclesia in congruum loculum reposerunt. Ad eam translationem multa è vicinis pagis cõfluxit turba, & quotquot vel febribus, vel alijs vexati morbis, ex aqua, qua sacra eius ossa abluta fuerant, gustarunt, mox incolumes effecti sunt. Eleuata sunt postea ossa eius ab Odardo Episcopo in sancti Iohannis Baptistæ natiuitate. Et hæc quidem ad eius declaranda merita paucis commemorasse satis sit. Obijt autem vir sanctus anno Christi millesimo ceteresimo duodecimo, quarto Idus Maij, vt habet historia vitæ eius, cum Martyrologium testetur eum decessisse duodecimo Septembris die.

MAR-

Ad tumulū
Vuonedulphi
miracula.

Reuertitur
in patriam
S. Guido.

Lumen in-
stâr colubæ
calitūs de-
scendit in
Guidonem.
Abit in cae-
los vir san-
ctus.

Nota vltio-
nem in irre-
uerentiâ er-
ga eius tu-
mulum.

Itē in pe-
tulantes ru-
sticos.

Multa mi-
racula.

Nota reue-
rentiam er-
ga eius sa-
cra ossa.

MARTYRIUM SANCTI MARTYRIS
AVTONOMI, AVTHORE SIMEONE

Metaphraſte.

211

AQUE esse absurdum existimo, & loqui ea, quæ non oportet, & quæ sunt pulchra & honesta, mandare silentio. 12. Septembris. Quantum enim auditorum lædit animos is, qui narrat ea, quæ non sunt honesta: tantum is, qui silentio præterit bonas actiones, priuat pios vilitate, quam erant ex eis percepturi. Ea de causa religiosissimam Autonomi vitam, quæ ad nos vsque peruénit, statuimus non tegere silentio: sed studuimus eam tradere pijs auribus. Etenim ad nos peruenerunt res martyris, partim quidem à quodam, qui eas scripsit ante nos: cuius fuit quidem bona mens, non adfuit autem ei lingua, quæ posset consequenter suam explicare sententiam: immò propter incitiam multa confundebat, & contegebatur: partim autem à viris, qui in sacrum ordinem erant allecti in sacro templo martyris, & qui rerum ipsarum veritatem diligentius inquisierant & collegerant. Res gestas sanctorum qui tacent, multum obſunt pijs.

Hic ergò diuinus Autonomus, strenuus athleta veritatis, ac Episcopali dignitate ornatus in Italia, postquam tempore Diocletiani cognouit acere & vehemens bellum erupisse aduersus Christi Ecclesiam, recordatus diuinorum eius mandatorum, per quæ iubet, vt qui expelluntur ex vna ciuitate, fugiant in aliam, (Nam qui manet quidem, præter id, quod non potest docere verbum, ipse quoque peribit. Quòd si fuerit remotus ab ijs, qui persequuntur, poterit literis, aut etiam lingua conuenire quandoque gregem Christi, eumque exhortari & confirmare ad pietatem: quin etiam eos, qui errant in tenebris impietatis, deducere ad lucem veritatis) relicta Italia, venit in Bithyniam: & diuinum nutum sequens, venit in locum quendam, cui nomen quidem erat Soreæ: situs est autem ad dexteram ei, qui nauigat in sinum Nicomedia: & hospitio excipitur à quodam nomine Cornelio. Apud quem cum longo tempore fuisset versatus, eum quidem perficit doctrina: Dei autem oratoria æde ædificata, quæ dedicata est Michaëli principi, in ea ordinat Cornelium dignitate diaconatus: & cum ei curam mandasset fidelium, proficiscitur in Lycaoniam & Ilauriam, desiderans ipse quoque fieri præco pietatis. Deinde reuersus ad Cornelium, cum à se deiectum semen inuenisset produxisse multiplicem fructum Dei cognitionis, eum prouehit ad gradum presbyteratus. Postquam autem cognouit Diocletianum venire Nicomediam, qui Christianorum quidem omne genus, & ætatem omnem studebat excindere, præcipue autem & admodum sollicitè quærebat Autonomum, is enauigauit Manti-nium, & Claudiopolim, (Sunt autem hæ vrbes posite in ponto Euxino) hic quoque seminare studens verbum pietatis. Postquam verò, Deo adiuvante, ei processerunt omnia ex sententia, reuertitur ad Soreos, visitaturus Cornelium & eius Ecclesiam. Quam cum rursus inuenisset multiplicatam, Cornelium quidem ad dignitatem prouehit Episcopalem, ipse autem regionem obit Asianorum, erroris quidem spinas euellens radicitus, pia autem semina diligenter deiiciens. Diuina autem gratia imbribus Autonomi ostendente magnam segetem pietatis, redit rursus ad Cornelium & eius gregem. Illinc venit Limnas. Est autem hic locus prope Soreos. Cuius habitatores cum videret teneri profundis tenebris ignorantie, eos quoque ducit ad lucem agnitionis. Non multum tempus ab eo consumptum fuit ad eos in viam deducendos, qui conuertebantur: sed & breui operata est gratia in animos permultorum, & salutare baptisma requirentes, sacro gregi Christi accesserunt. S. Autonomus Episcopus Italiae. Matth. 10. Fugit in Bithyniam. Quendam Cornelium primo Diaconum, deinde presbyterum creat, ac vltimò Episcopum. Multis locis predicat Christum.

Cum hæc ergò Dei benignitate, vt martyri erat in votis, effecta essent, accidit, vt qui tenebantur errore impietatis in dicto loco, in quodam dæmonis festo, quod ab eis celebrabatur, simulacris offerrent libamina, & ea facerent, quæ faciunt animæ furore percitæ à dæmonibus. Hæc sæpè videntes ferij, qui erant gregis Christi, & diuino zelo repleti, (Illo autem die peragebantur cum maiori rabie) ad iustam iram incitantur, & se inuicem adhortati, inuadunt simulacra: & cum omnia protinus contriuisent, & in puluerem & cinerem redegerissent, ostenderunt illis cultoribus imbecillitatem eorum, qui colebantur. Hoc gentiles tunc quidem stupore affecit & metu, & qui lamentationis potius esse tempus putabant, quam vindictæ. Cum autem Christiani euerunt simulacra dæmonum.

S. Autonomus occiditur.
2. Paral. 24.
Gen. 4.

obseruassent diem, quo Dei seruus Autonomus mysticum celebrabat ministerium, lignoque & ferro armasset vnusquisq; dexteram, repente simul irruunt in oratorium, quod erat Soreis: & eos quidem vertut & fundunt, qui inciderant: armis autem, quæ habebant in manibus, sanctum interficiunt, ad ipsam sacram mensam fuso sanguine, quomodò prius diuini Zachariæ, qui ad Deum magis clamabat, quàm Abelis sanguis iniuste fusus. Et ideò eorum quidem, qui interemerunt, in aeternum testatur impietatem, eos igne pro cæde vlciscens, & non breui tempore dolorem præbens, sed aeternum cruciatum: Martyri autem, quæ non desinit, lætitiã, vitam perpetuam, & regnum Dei conciliat.

Honorificè sepelitur.

Nota rem miram.

Sed Pontificis quidem, & præconis veritatis hunc gloriosum exitum habuit martyrium: sanctissimæ autem eius reliquiæ à quadam Maria, quæ Diaconatûs dignata fuerat charismate, cum simul cum ijs, qui ex propinquis emporijs non solum sibi vendicabant pietatem, sed etiam virtutem, illis præclare & sanctè iusta fecisset, mandata sunt sepulturæ, honorificè in capsâ depositæ. Procedente autem tempore, quando Constantinus imprimis pius Imperator, sceptrâ Romana diuina potiùs manu, quàm exercitu & armis fretus, tenebat: Seuerianus quidam, Alexandriæ accepta reditione, cum metu maris per viam, quæ est circa sinum, iter faceret, venit quidem prope sacram capsam Autonomi, retinetur autem virtute, quæ non cadebat sub aspectum: cum muli quidem scuticis cæderentur, tantillum autem non mouerentur, sed tantquam lapides starent immobiles. Seueriano autem mirante id, quod factum fuerat, quidam vir pius & religiosus, & qui gratiam soluendi anigmata à Deo acceperat, suam profert sententiam, mulorum statum hoc significare, oportere eum, qui vehitur, hinc sistere, & excitare templum diuino martyri. Quòd autem recta esset admonitio, ostendemus euestigiò. Si enim, inquit ille, solum operi annueris, videbis salientes protinùs, qui sunt immobiles. Et ille quidem annuit prompto & alacri animo: ingrediebantur autem muli maximo imperu. Protinùs verò Seuerianus iussit ædificari oratorium, & viam est ingressus. Cùm autem reuerteretur, templum dedicat, & efficit, vt posteris sit martyris perpetua memoria.

Vide Misâ appellari incruentum sacrificium.

Sancti martyris reuelat reliquias suas.

Cõstruitur ad eius honorem ecclesia.

Cùm non parum autem temporis interim præterfluxisset, inuitaret autem memoria martyris, vt in diuino templo fieret incruentum sacrificium, accedit quidem ad sacrum is, qui tunc fungebatur munere sacerdotali, sacra mystica peracturus. Aqua autem ex tabulatis, quæ iuxta ascensum posita erant, effusa, arbitratus hoc fuisse factum ad contumeliam, sacrum quidem ministerium peragit illo die: deinde cum illud diruisset oratorium, ædificat alterum in locis, quæ sunt prope mare, nesciens quòd supra religiosam thecam martyris Seuerianus olim extruxit oratorium, quod ipse diruerat. Cùm sexaginta autem anni præterijissent vsque ad tempus mortis Zenonis, qui fuit Imperator Romanorum, Iohannes quidam miles, qui erat in numero eorum, qui vocantur Excubitores, vt Imperatori aliqua in re deseruiret, versabatur in his locis circa Soreos & Limnas. Et cum corpus aliquandò exerceret, egressus est ad venationem: & cum fuisset in eo loco, in quo martyricæ sepultæ fuerant reliquiæ, leporem arcu feriens, prædam sua manu occidit. Deinde cum etiam alia venatus esset animalia, reuertitur, & in somnis videt martyrem ei præcipientem, vt in loco, in quo erat venatus leporem, tabernaculum figeret ad habitandum, & permaneret illic ei vicinus. Cùm is autem citò perfecisset id, quod iussus fuerat, post aliquot annos ei martyr apparet euidentiùs, & docet, quisnam sit, & quòd sub illius tabernaculo conditæ sunt sacræ reliquiæ. Miles verò non esse à periculo remotum arbitratus eorum, quæ sibi diuinitus significata fuerant, silentium, hæc aperit Imperatori. Is autem erat Anastasius, qui nolbat quidem purè ac sincère esse pius: pietatem autem sæpè simulans, captabat hominum beneuolentiam. Quam ob rem ab illo quidem construitur, quæ nunc est, ædes oratoria: dedicatur autem ab eo, qui post ipsum obtinet Imperium, pio, inquam, Iustino. Quæ nunc quoque permanet, & in ea liberantur homines à multis malis. Atq; hæc quidem sunt, quæ de magno narrantur Autonomo.

Ego autem videns athletam etiam post mortem vincentem naturam, exurgo ad Deum glorificandum. Iniciens enim aliquandò oculos in sepulcrum martyris, aspexi sacras eius reliquias, quæ inuidiæ manserant à mortis viribus. Quæ enim vniuersam animalis compositionem se trium dierum spatio gloriatur dissoluturam, iam ducentis annis non valuit præclari illius viri vel pilum corrumpere: Sed & coma capitis

pitis est densa & illasa, & formæ character consistit integer, pelle firma & intensa, ne amissis quidem pilis labri superioris. Est autem ei orbis quoque apertus oculorum. Per quos intuenti mihi videbatur, quod legem tantum mortis ipse reueritus, silentium simularet. Stat autem vniuersa quoque figura eius corporis suam conseruans compagem, & nec eius capitis ruptum est aliquid, nec reliquarum corporis partium facta est vlla à se inuicem disunctio. Sic enim munificus Dominus scit vicissim glorificare eos, qui suis membris voluerunt eum glorificare: Quoniam eum decet gloria, honor & adoratio, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA SS. SYRI ET IVENTII, SEV IVENTII, TICINENSIVM EPISCOPORVM, GRAVITER CONSCRIPTA.

Cuius authorem cum non exprimant MSS. libri, incertum est, illane sit, quam B. Syri discipulus Pompeius, an verò, quam ex hoc Paulus Diaconus edidit, à quibus scripto relictam doctissimus Petrus Galesinius Protonotarius Apostolicus annotauit. Porro S. Iuentij natalis in 6. Id. Feb. incidit, quannus Martyrologia passim hoc loco habeant.

AELESTIS exorta prosperitas, dulci reuelata facundia, erga aures fidelium circumquaque clarescit. Nullius enim assertionis imbecillitas sacra valet enarrare mysteria, nisi superno magisterio fuerit erudita, dicente sapientissimo Salomone: Dominus dat sapientiam, & ex ore ipsius scientia & prudentia. Quod & beatus Iacobus Apostolus affirmat, dicens: Omne donum optimum, & omne datum perfectum, desursum est, descendens à patre luminum. His itaq; veritatis assertionibus præmissis, qualiter Ticinensium vrbs, quæ proprio Papiæ nomine vocitatur, diuinæ respectu misericordiæ & visitatione supernæ gratiæ sit illuminata, vel in quibus diebus, quibusq; prædicantibus, intimeretur. Nam vt à primo statu crescentis Ecclesiæ & Apostolorum vicinia Ticinensis ciuitatis populus ad Domini sit fidem conuersus, actus beatissimorum Syri & Iuentij, qui huius vrbs primi prædicatores ac præfules extiterunt, scripta informant. Redemptore etenim nostro, peractis pro quibus venerat carnis passionis mysterijs, remeante ad caelos, reparato discipuli duodenario numero, ac sancti spiritus aduentu glorificati, vniuersum mundum sortes mittentes diuiserunt, ac vt quibusque fors dedit, proprias prouincias susceperunt. Quibus etiam incarnationem Dominicam prædicantibus, crescebat numerus fidelium, ita vt, relicto infidelitatis errore, se eorum magisterio sociarent. Vnde factum est, vt adiutores & successores Apostolorum existerent, per quos Ecclesia veris informata assertionibus ad fidem Christi & ad cultum caelestem proficeret. Quo in tempore fundata beatissimus Petrus Christi Apostolus Antiochena ecclesia, in qua primum nouellæ gentis Christianum nomen exortum est, ædificaturus Romanam Ecclesiam, ad Romanam urbem transiit: ibiq; prædicans Christum crucifixum, omnesq; virtutes faciens atq; miracula, quæ coram conspectibus Iudeorum fecerat, multos ad credulitatem sui conuertit oraculi. Quibus in diebus Marcus Euangelista, adiutor & interpret eius effectus, de omnibus quæ ex ore illius didicerat mirabilibus saluatoris nostri Iesu Christi Euangelium edidit, quod plurimi etiã beati Petri esse confirmant, eo quòd eiusdem documeto eruditus Euangelista Marcus Euangelium illud conscripserit, & eius sit autoritate firmatum, atque ad legendum Ecclesiæ traditum. Marcus verò Euangelista post hæc digressus Roma, ad Aegyptum perrexit, atq; Alexandrinam ecclesiam ex doctrina Magistri operarius veritatis mira concordia & sanctissima cõuersatione fundauit. Euangelium autem, quod rogatus à fratribus Romæ cõfecerat, secum deferens, beatum virum Hermagoram, quem ipse educavit & enutriuit, ordine vicis suæ Italiæ prudentia & sanctitate reliquit insignem. Huius auditores atque ministri venerabiles viri Syrus fuerunt atque Iuentius. Ecclesiæ enim à fonte luminis inastimabilis claritas procedens, per beata peçlora deriuata, Ticinensis populi animos circumfulsit: ita à Christo in Petrum, à Petro in Marcum, à Marco verò in Hermagoram, ab Hermagora in beatissimos viros Syrum atq; Iuentium

Sancti martyris per annos plurimos in corruptu corpus.

12. Septembris secundum martyrologia.

Cap. 1. Prou. 2. Iaco. 1.

Papia in prima ecclesiastica fide recepit.

al. Iuentij.

Act. 11. Christianum nomen ubi & quando exortu sit.

Euangelium Marci, autoritate S. Petri confirmatum.

Syrus & Iuentius S. Hermagora auditor, qui fuit S. Marci discipulus.

Pfal. 147. tium transcurrat, ut impleteretur illud Psalmistæ præconium: *Qui emittit el oquium suum terræ, velociter currit sermo eius.*

Cap. 2 Porro his secundum diuinæ scripturæ traditionem præmissis, ordinem, quem ex ser-
Eius natalis monis vitæ eorum narratione didicimus, exequamur. Igitur beatissimus Hermagoras
cit. 12. Iulij. dum apud Aquileiensem urbem populis inscijs Christum Dominum innotesceret, cœpit ex diuersis partibus ad eius dogmata infinitæ multitudinis cœtus concurrere, & superno afflatu veloci felicitate Christi Ecclesia germinare, ita sanè, ut ad credulitatem prædicationis eius mentes conferrent, ad quos verbi illius eruditio peruenisset.

SS. Syrus & Iuuenius Papiam euan- gelizatū ab Hermagora missi. Conuocans autem alumnus suum Syrum Episcopali fastigio dedicauit, atque confocians illi beatum Iuentium, ad euangelizandum nomen Domini nostri Iesu Christi Papiam urbem direxit, quatenus ibidem honoris huius fungeretur ministerio, & fidem Christi populo in eadem commemoranti ostenderet, ac paganorum animos Christi gratiæ copularer. Absoluti itaque à Patre, auditiq; benedictionibus eius, viam sancti huius ingressi sunt operis. Proficiscentesque dum Veronensium oppidum introissent, non potuit abscondi, iuxta Euangelium, ciuitas super montem posita. Nam quædam nobilissima fœmina superno crebrò nutu admonita, ingressum eorum agnoscens, summa ad eos cum festinatione cucurrit: Orbatam se vnico filio deplorans, pedibus sanctissimi prosternitur Syri, promittens se suosque Christianæ religionis participes fieri, si orationibus eius sobolem sibi cerneret restitutam. Cuius voci protinus vir Dei respondit: Si ex toto corde credideris: omnia credenti possibilia sunt. Illa autem in hac permanente constantia, vir Dei domum eius protinus perrexit, ibique super iacentis corporis funus orationem ad Dominum fudit, atque vitæ & saluti pristinæ defunctum restituit.

Matth. 5. Cœpit itaq; adolescens glorificare Dominum, quòd per orationem famuli eius à tenebrosâ fuisset ereptus custodia. Ad quod verò miraculum multi concurrentes, dicebant: Verus est Deus Christianorum, quem prædicat hic famulus eius, ipsum enim adorare debemus. Illa autem nobilissima vidua, videns filium suum sanum, quod pollicita fuerat, festinanter impleuit: statimque baptizata cum filio & vtriusque sexûs familia, relinquens sacrilegium idololatriæ, Christi se collegio sociavit.

Marc. 9. Sed & immensa multitudo paganorum, hoc viſo miraculo, baptizata est, Christum Dominum confitentem.

Excitat mortuū S. Syrus apud Veronenses. Egressus dehinc à Veronensi vrbe vir Domini Syrus, cum Papiam tenderet, fama præcurrente relatus est. Iam verò ante ingressum eius plurimæ populi turbæ ex ciuitate confluerant, expectantes summo cum desiderio aduentum tanti Patris & Prædicatoris salutis suæ. Ad quem aduenientes vestigijs prosternuntur, his vocibus exclamantes: Ingredere, ingredere desiderabilis Pater, reuoca errantes, suscipe abiectos, doce imperitos, libera, quos captiuos crudelissimus detinet hostis, erue nos, ac institutis salutaribus informa, & transfer nos in cœtum veri Dei, ut cognoscamus quem nos adorare oporteat. Hora autem eadem operante Dei clementia, quinque tetigerunt eum infirmi, & confestim integerrimæ saluti sunt restituri. Ingressusque urbem, futuræ prosperitatis eius annuncians deprompsit præſagium: Delectare gaudijs vrbs gloriosa Papia, quia veniet tibi ab æternis montibus exultatio, nec vocaberis minima, sed copiosa in finitimis ciuitatibus: & vœ tibi Aquileia, cum in impiorum incideris manus, destrueris, nec vltra reedificata consurges. Populi autem multitudo clamabat: Ipse verè solus est Deus, quem prædicat hic beatissimus Pater: Qui autem idola colunt, vanitate stultitiæ pleni sunt. Annuens autem vniuerso collegio vir Dei, dixit: Constantes estote charissimi filij, certatimque implere opere, quod voce profertis. Credite Iesum Christum Dei esse filium, ante secula cum Patre manentem, Deum ex Deo, inuisibilem de inuisibili, omnipotentem de omnipotente: Et ut nos redimeret assumpsisse carnem ex Virgine, & per tempora & actus creuissè ut verus homo, in Deitate permanens verus Deus. Secutusque Dominicæ passionis & resurrectionis, atque in cælos ascensionis gloriam, omnibus audientibus aperuit sacramentum, annuncians illis & diem iudicij, atque credentium gloriam sempiternam sanctorum, dicens: Hæc si credideritis, erit sempervobiscum Deus, sicuti nobiscum, & quicquid fideliter petieritis in nomine eius, consequemini. His autem & alijs multis sanctis exhortationibus populus ad fidem conuertitur Christi, atque baptismatis gratiam consequi uti, patrem & salutis suæ ostensorè miro omnes venerabantur affectu.

Multi credit in Christum.

Cap. 3. Egressus dehinc à Veronensi vrbe vir Domini Syrus, cum Papiam tenderet, fama præcurrente relatus est. Iam verò ante ingressum eius plurimæ populi turbæ ex ciuitate confluerant, expectantes summo cum desiderio aduentum tanti Patris & Prædicatoris salutis suæ. Ad quem aduenientes vestigijs prosternuntur, his vocibus exclamantes: Ingredere, ingredere desiderabilis Pater, reuoca errantes, suscipe abiectos, doce imperitos, libera, quos captiuos crudelissimus detinet hostis, erue nos, ac institutis salutaribus informa, & transfer nos in cœtum veri Dei, ut cognoscamus quem nos adorare oporteat. Hora autem eadem operante Dei clementia, quinque tetigerunt eum infirmi, & confestim integerrimæ saluti sunt restituri. Ingressusque urbem, futuræ prosperitatis eius annuncians deprompsit præſagium: Delectare gaudijs vrbs gloriosa Papia, quia veniet tibi ab æternis montibus exultatio, nec vocaberis minima, sed copiosa in finitimis ciuitatibus: & vœ tibi Aquileia, cum in impiorum incideris manus, destrueris, nec vltra reedificata consurges. Populi autem multitudo clamabat: Ipse verè solus est Deus, quem prædicat hic beatissimus Pater: Qui autem idola colunt, vanitate stultitiæ pleni sunt. Annuens autem vniuerso collegio vir Dei, dixit: Constantes estote charissimi filij, certatimque implere opere, quod voce profertis. Credite Iesum Christum Dei esse filium, ante secula cum Patre manentem, Deum ex Deo, inuisibilem de inuisibili, omnipotentem de omnipotente: Et ut nos redimeret assumpsisse carnem ex Virgine, & per tempora & actus creuissè ut verus homo, in Deitate permanens verus Deus. Secutusque Dominicæ passionis & resurrectionis, atque in cælos ascensionis gloriam, omnibus audientibus aperuit sacramentum, annuncians illis & diem iudicij, atque credentium gloriam sempiternam sanctorum, dicens: Hæc si credideritis, erit sempervobiscum Deus, sicuti nobiscum, & quicquid fideliter petieritis in nomine eius, consequemini. His autem & alijs multis sanctis exhortationibus populus ad fidem conuertitur Christi, atque baptismatis gratiam consequi uti, patrem & salutis suæ ostensorè miro omnes venerabantur affectu.

Quinque infirmi ad ingressum eius curati.

Vaticinium hoc refert Lincprandus Ticinensis lib. 3. ca. 2.

Prædicat Papiensibus Christum S. Syrus.

Iohan. 16. Deus, sicuti nobiscum, & quicquid fideliter petieritis in nomine eius, consequemini. His autem & alijs multis sanctis exhortationibus populus ad fidem conuertitur Christi, atque baptismatis gratiam consequi uti, patrem & salutis suæ ostensorè miro omnes venerabantur affectu.

Et verò tempore dum orta esset persecutio Christianis in Mediolanensium vrbe à quodam paganissimo Comite Anolino nomine, & aliquanti ex Christianis pro amore Christi punirentur: beatos Protasium & Geruasium, gloriosos viros professione Christiana, idem crudelissimus Præses carceralibus tenebris mancipauit, plurimis Christi fidelibus latitantibus. Beatus verò Nazarius claris ortus natalibus, ea tempestate Christi nomen constantissimè prædicans, despectis huius arumnosæ vitæ negocijs, multorum animos illustrabat. Sed detentus impiorum manibus, marinis fluctibus immergitur. Succurrente autem diuino præsidio, naufragium tanti periculi verus Christi athleta liberatus euasit. At post ista diuina magnalia incunctanter prædicans Dominum Iesum Christum Dei esse filium, ad eandem Mediolanensium vrbe[m] peruenit, in qua videlicet iussu nequissimi Neronis ab eodem Comite mortis sententiam sustinuit: & quia erat nobilis, præclaroq; ex genere, metuens sæuissimus persecutor, in tempesta nocte capite eum truncari præcepit cum assecla suo paruulo nomine Celso.

Cap. 4.
Persecutio
Neroniana
Anolino
Præside.
Geruasius &
Protasius
coniecti in
vincula.
Nazarius
in mare pro-
iectus, in o-
lumis euasit
vide 19. Iu-
nij.
Nazarij cū
Celso capi-
teplectitur.

Cumque relatione multorum beatissimus Syrus hæc cognouisset, venerandum virum Iuentium alloquitur, Summa, inquit, alacritate ac celeritate Mediolanum transcurre, omni sollicitudine inquirens Christianos viros alloquere: Supernæ vos ardor charitatis detineat, & erga Christi martyrum reuerentiam vincat, vt corpora fratrum nostrorum Nazarij & Celsi, quorum sanguis pro Christi effusus est nomine, dignæ sepulturæ cum maximo honore tradantur, atque epitaphium certaminis eorum sacris apicibus conscribentes simul recondite. Protasium autem & Geruasium dignissimos Confessores, qui à pestifero Præside clausi carcere detinentur, cum pro Christi fide & ipsi fuerint martyrio coronati, debito honore & merito condentes, certaminis eorum libellum pro futuris temporibus ad laudem Domini nostri Iesu Christi & gloriam ipsorum ad capita eorum reponite. Quia prædestinatum est à Deo, veris fidelibus, qui tempore opportuno credituri sunt, ob confirmandas mentes eorum, sanctorum corpora reuelari, & honoribus atque virtutibus præfulgere, multorumque infirmantium valetudinibus restituere medelam salutis.

Cap. 5.
Iuentius
mittitur Me-
diolanum ad
sepeliendum
sanctorum
martyrum
corpora.
Libellus ta-
lis legitur
19. Iunij.

Cumque omnia sereno pectore Patris monita suscepisset, lætus ac festinus huius præcipue legationis iter arripuit, atque ad eandem vrbe[m] licet anxius iam noctu peruenit: inuentisque quos sanctus Pater prædixerat Christi fidelibus, quæque ei commissa fuerant, auribus retexiit. At illi corpora martyrum Nazarij & Celsi se condidisse responderunt. Quibus beatus Iuentius: Obsecro, inquit, vos, vt dum certaminis sui hi, qui super sunt, beatissimi Protasius & Geruasius finem acceperint, aliquid pro amoris dulcedine eorumque reuerentia, de vestibus vel corporibus eorum pignus retinentes, nostris desiderijs offeratis. His verò auditis, qui aderant responderunt: Quendam Dei famulam, dum S. Nazarij caput ab impio lanista abscisum fuisset, vidisse se, linteo sanguine eius recepto fugam petisse. Quo vir Dei Iuentius responso commonitus, anxius tali insinuatione, dum remearet, in ipso itinere eandem conuenit Christi ancillam: Quæ diuina admonitione præmonita, gratuita voluntate martyris ei obtulit cruorem, quem ferebat. At ille accepto tanti muneris quem quærebat thesauro, lætus ad mœnia Ticinensis reuersus est ciuitatis. Cuius portam tanti doni portitor dum intrasset, quidam dæmonio puer arreptus volubatur in platea, ex cuius ore dolens ac luctuosa voce eiulans clamabat diabolus: Væ mihi, quia torqueor martyris ingressu cruoris. Quod vt audiuit miles Christi Iuentius, super vexatum puerum S. Nazarij martyris sanguinem imposuit, statimque ab eo dæmonium quod vociferabatur expellit. Contigit autem, vt pro confirmanda fide Catholica ipse prudentissimus vir Iuentius, operante Christo in multis signis, probabilem faceret sancti martyris cruorem Nazarij. Nam positus super cæcorum oculos, lumen restituit: & varias infirmitates concurrentium ad se frequenter curauit. Atque ex hoc tempore, beati Nazarij meritis & patrocinio promerente, plenæ credulitatis augmentum huius vrbis Ticinensis populus est adeptus.

Cap. 6.
Eccè quo in
precio apud
vereres fue-
runt sancto-
rum reliquie.

Dæmoniacus
curatur vir-
tute cruoris
S. Nazarij.
Item multi
cæci & egri.

Post non multorum debine temporum curricula, cum sanctorum martyrum Protasij & Geruasij apud Mediolanum finita essent certamina, præciosa corpora eorum à Christianis occultè sublata, sepulturæ sunt reddita, nè impiorum atrocitas, sicut viuentes, ita persequerentur & mortuos. Tunc quidam Christi fidelis Liberius nomine,

Cap. 7.

nomine, cum reuerentia & amore à sanctis eorum exuuijs fidissima temeritate, quandam quæ fas fuerat detrahens particulam, beatissimo Syro Ticinensis vrbis Patri & doctori idoneo, vt ab eo fuerat postularum, amicabiliter detulit. Vir autem venerabilis suscipiens pignora beatorum martyrum, multis in eis virtutibus vsus est. Cumque signa sanitarum longè lateque splenderent, cœpère languentium etiam ex inopinatis partibus ad eum turbæ cōcurrere, eumque in mensa frequentia perurgere. Inter hæc sacerdos Dei eximius exultans de mirabilibus quæ per merita sanctorum martyrum Christus Dominus sedulò faciebat, concepit animo non procul ab huius vrbis mœnijs extra ciuitatem templum Domino in memoriam nominum eorum erigere, idque in modum Crucis, vt aggressus est, consummavit. Atque hoc primum cælestis Regis vexillum in hac vrbe erectum est, & ouile Dominicum: intra cuius caulas pastor verissimus oues regebat Dominicas, quas perugili custodia à faucibus extrahebat serpentis nequissimi. Quod & Dauid fortissimus designabat, quando brachia confringens vsorum, conterensque colla leonum, ex cruentis dentibus raptas ouiculas auferebat.

Syr^o Episcopus multa signa facit virtute reliquiarū SS. Geruasij & Protasij.

Cōstruit basilicā in eorū memoriā.

1 Reg. 17.

Cap. 8.

Vide antiquissimam dedicationis templi & altarium vsuum. 1 Cor. 4.

Diuinitus castigatur Iudæus volens mala in tentione corpus Domini suscipere.

Gal. 6.

Luc. 2.

Mirabile quid.

Iudæus credit in Christum, & vult baptizari.

Item alij multi cum eo

Cap. 9.

Spiritu prophético videtur cogitationes hominis impie. S. Syrus.

Reddit ei idem linguæ officium quod amiserat.

Perfectis igitur templi siue altaris dedicationis insignibus, quotidianas Deo laudes in eo & hostias offerebat. Vna autem dierum dum Missarum solennia singularis Pontifex ibidem celebraret, & copia filiorum eius, quos verbi semine iuxta Apostolum Deo genuerat, deuota sanctis mysterijs interesset, audenter Iudæus ecclesiam ingressus, maligno infligante spiritu, corpus Dominicum suscipere, atque in sterquilinum projicere molitus est. Qui inter turbas fidelium ad manus viri Dei perueniens, ausu nefario immundo ore corpus suscepit Dominicum. Quod vt animo rejiciendi os aperuit, digna ultione percussus, sine affatu verborum cunctis audientibus & videntibus clamare cœpit. Volebat labia iungere, nec valebat, conabatur verba edere, sed lingua rigida officium loquendi non præbebat, & quasi ignitum iaculum in ore portans immensis torquebatur doloribus. Resonabat omnis illa ecclesia ineptæ vocis clamoribus, & tam egregij virtute miraculi Christi fidelium latabatur conuentus. Impleturque illud: Derisores ipse deridet. Et quod Apostolus ad Galatas scribit: Nolite errare, Deus non irridetur. Quæ enim seminauerit homo, hæc & metet. Iudæus ergo incredulus nec audierat nec legerat ista præconia scripturarum, qui putauit Spiritus sancti deesse præsentiam. Quem vir Dei suo conspectui præsentari præcepit, atque aduenienti dixit: Incredula & perfidæ mens plena, quare tam iniqui hostis implèsti consilium? astimasti corpus CHRISTI vilissimum? Ecce quod clandestinus peruasor te miserum illexit vt faceres, cunctis fidelibus suis diuina virtus ostendit. Iudæus autem nimio dolore superatus, voces emittere absque sermonibus non cessabat, habens in gutture suæ malitiæ cruciatum: quia secundum sanctissimi vaticinium Simeonis, vt incredulis est perniciæ & ruina, ita fidelibus suis vita & exultatio est verbum Dei. Nam subtilius adspectantibus, mirabili ratione corpus Dominicum in ore videbatur Iudæi dependere, vt nec linguæ subtrahere compagi insidèret, nec desuper immundo adhæreret palato. Sed postulantibus fidelibus pro eius miseria, vir Dei beatus Syrus manum retendit, & sanctæ Eucharistiæ mysterium à sacrilego ore abstraxit, dicens: Ecce nunc liberatus es, decæterò caue huiusmodi simile nè facias, & nè vltèrius repetere hoc præsumas. Iudæus autem pedibus eius aduolutus, clamabat se Christo Deo crediturum, si sacri eum baptismatis vnda perfunderet, ac pio eius cōuentui copularet. Tibi, inquit vir Dei Syrus, tibi Omnipotès refero gratias, qui Iudaicam perfidiam non dedignaris corrigere, sed ad rui vnigeniti fidem ampla pietate conuertis. Baptizato autem illo, multi ex Iudæis credentes, cum eo sacro renati baptisate, Christi fidelibus ac spiritali cœtui sunt vniti.

Igitur dum multa per hunc Patrem nostrum Syrum laudanda DEVS ostenderet, & quia iam spiritu prophetiæ illuminatus enitebat, quendam ad se superbo spiritu sub figura pietatis aduenientem intuens, Silere te magis oportet, inquit, quàm loqui: quia quæ cogitas manifestè clarescunt. Obmutescens verò ille, nec aliquid profari valuit, sed pedibus sancti viri aduolutus, gemitibus ac lachrymis iniquæ cogitationis pandebat arcanum. Vir autem Domini lachrymis ac gemitibus ipsius inclinatus loquendi mox ei officium restituit, atque diuini muneris reddidit ei ministerium. Diffundebatur autem DEI gratia in ciuitate Papiana, & diulgata sancti viri fama, ex diuersis partibus multorum ad eum

eum frequentia concurrebat populorum. In qua felicissima vrbe instituit ecclesiam
 sticos ordines, discipulumque suum Iuentium & Pompeium mitissimos Diaconos
 fecit. Chrysanthum autem virum illustrem, & Fortunatum clarissimum, presbyte-
 ros ordinavit: Eiusdemque vrbs expletis octo hebdomadarum curriculis sedem ob-
 tinuit, multorumque à paganissimis idolorum cultibus retrahens animos, ad Dei fer-
 uitium & credulitatem perduxit.

Iuuetius &
 Pompeius
 sunt Dia-
 cono.
 Ite duo alij
 presbyteri.

Egressus autem quodam tempore ex vrbe memorata, dum vicos ac villas ciuita-
 tesque circumquaque peragraret, & prædicationis sanctæ verbo ignorantium corda
 imbueret, vir quidam pedibus eius prosternitur, qui mutum surdumque se habere fi-
 lium clamabat, eumque sanctæ eius præsentia rogabat offerri, si dignaretur forsitan
 loquendi ei audiendique gratiam condonare. Cuius iussu eius præsentia puer
 oblatu, cunctis audientibus orationem fudit ad Dominum, dicens: Domine Iesu
 Christe, qui humanam formam cum Patre & sancto Spiritu sine vitio ad tuam simi-
 litudinem plasmare dignatus es, & dedisti ei libertatis arbitrium, qui mutis loque-
 lam, cæcis visum, surdis auditum, mortuis vitam reddidisti: respice super hunc pue-
 rum, & os atque aures eius obturatas adaperi, quia tibi plasmatori hæc pertinet re-
 formatio, cuius digito compacta sunt vniuersa congruentia corporum membra
 humanæ substantiæ. Completa autem oratione, in ore & auribus eius signum Cru-
 cis digito suo fecit, statimque apertæ sunt aures eius, & lingua ipsius absoluta est,
 ita vt voce clara confiteretur puer, ac benediceret Deum. Quod miraculum vi-
 dentes increduli, crediderunt in Dominum Iesum Christum, perceptaque fide ba-
 ptizati sunt.

Cap. 10.

Digitus Dei
 Spiritus san-
 ctus.
 Surdus &
 mutus puer
 loquitur.

Dehinc exorta aduersus Christianos grauissima persecutione, intantum vt per
 diuersa loca plurimus sanguis effunderetur, ad eandem ciuitatem, in qua vir Dei ta-
 lia signa faciebat, operarij iniquitatis properare gestierunt, sed penè factos omnes
 ciues Christianos cognoscentes, minimè ausi sunt appetere eam, vel impias su-
 per eos manus inferre, sed ad virum Dei properantes, quasi comminantes dice-
 bant: Quis tibi dedit hanc potestatem, vt nobiles & ignobiles Christianæ sectæ op-
 pressionibus arguas, & nolentes magicæ artis tremore concutias, vt Christum,
 quem Iudæi crucifixerunt, quasi filium Dei adorent, quem nec viderunt, nec visuri
 sunt, & deos veros, quos Romana colit religio, detestentur? Si hoc ad aures in-
 iunctissimi Principis relatum à nobis fuerit, simul te cum his omnibus, qui tuo con-
 silio adhæserunt ac dogmati consentiunt, multis supplicijs punire præcipiet. Pla-
 ceat tibi consilium nostrum, recede ab hac stultitia, & noli subuersionem facere
 animarum, quæ vero cultui seruietes, viuunt pacificè. His eorum sermonibus
 beatissimus Syrus dulcissima benignitate respondens, ait, falli dilectissimi fi-
 lij, neque antiquus error in vestra mente permaneat, qui parentum vestrorum ob-
 cæcata corda possederat. Nolite adorare idola muta, surda atque vanissima, sine
 sensu & anima, quæ humana prouidentia facta sunt diabolo suggerente, quia neque-
 unt vobis conferre medelam: sed credite potiùs in Deum cæli & terræ, omnium-
 que creaturarum factorem, qui mundum fecit ex nihilo, & terram fundauit super
 aquas: Qui limitibus maria circumdedit, & fecit omnia quæ in cælo sunt sursum, &
 in terra & in aquis deorsum: Qui firmavit terram super abyssum, & aquas fluere fe-
 cit ex summitate petrarum & montium: Qui producit flumina ex abditis, & dif-
 currentia marinis miscet in fluctibus. Credite huic Christo filio Dei, qui propter no-
 stram salutem dignatus est formam serui suscipere, quem Gabriele Angelo nunci-
 ante integerrima Virgo concepit Maria: Qui nouem mensium plenitudinem, Vir-
 ginis matris crescendo adimpleuit in utero: Natum per nouæ stellæ apparitionem
 Magi agnouerunt, & ea præuia in Bethleem Iudæe adorare venerunt, & vt Regi Re-
 gum munera obtulerunt: Qui ab Herode vt inueniri possit atque necari exquisitus
 est: Qui in sanctis innocentibus persecutus est, qui in multis fulsit miraculis, suscitauit
 mortuos, leprosos mundauit, cæcis visum reddidit, surdis auditum, claudis gressum,
 mutis loquelam, atque iussu ac voluntate vniuersa curauit: Qui vt verus homo dor-
 miuit, & vt verus Deus ventorum flatibus imperauit: Qui vt verus homo esuriem
 sensit, & vt verus Deus de quinque panibus & duobus piscibus quinque millia po-
 puli satiavit: Qui vt verus homo sitiuit, & vt verus Deus fontem indeficientem in
 se credentibus dedit: Quem principes Iudæorum per inuidiam sub Pontio Pilato
 se credentibus dedit: Quem principes Iudæorum per inuidiam sub Pontio Pilato
 flagella-

Cap. 11.

Sæua psecu-
 tio in Chri-
 stianos.

Eccè iustificati
 impiorum
 hominum
 consilium.

Conuertit
 eos vir Dei,
 suis sanctis
 doctoribus &
 admonitio-
 nibus.
 Gen. 1.

Luc. 1.

Matth. 2.

Iohan. 11.

Luc. 17.

Matth. 8.

Iohan. 6.

Iohan. 4.

Matth. 27. flagellatum crucifixus: Quo crucifixo, tenebræ factæ sunt super vniuersam terram ab hora diei sexta, vsque ad horam nonam. Quid plura? Mortuus est & sepultus, sed tertia die surrexit, conuersatusque cum discipulis suis per dies quadraginta, ipsisque adpicientibus atque mirantibus ascendit in cælos, promittens in se credentibus discipulis sempiternam gloriam: non credentibus autem, æternas flammæ supplicij, quæ præparatæ sunt ijs. & patri eorum diabolo. quoniam vnusquisque cuius opera agit, eius est filius. Ego verò polliceor vobis, confidens in Domino, quia si credideritis in filium Dei Iesum Christum, & malis actibus atque vanissimis idolis abrenunciaueritis, quòd possidebitis perpetuam vitam: In qua lux indeficiens erit, & tenebræ nullæ: in qua nec esuries, nec indigentia tegumentorum, sed Christus ipse vera refectio suorum fidelium, qui dat credentibus in se candidissimas stolas & quotidianæ felicitatis gloriam sempiternam.

Cap. 12. Cumque eos vir Domini his alloqueretur sermonibus, diuinæ respectu clementiæ conuersæ omnium mentes, quasi ex vno ore dixerunt: Tali ergò nos conuenit credere Deo, qui non in lapidibus sed in cælis habitat. Omnesque prouoluti ad sancti viri vestigia, postulant se baptismigratiam adipisci. Quibus vir Domini aperiens fidei Catholicæ sacramenta, tradensque omnibus donum sancti baptismaris, corpori Catholicæ coniunxit Ecclesiæ. Die autem quadam egressus ab vrbe Ticinensi causâ sanctæ prædicationis, dum ad Brixianæ ciuitatis tenderet plebem, quidam puerulus Eustachius nomine, plenus dæmonio, exclamauit: Quis est hic, qui hanc urbem penetras? aut quo genere collactaneos & compatriotas meos suo subdidit imperio? & occurrens ei obuiam, Sufficit tibi, dicebat, Syre, quantis in locis me persecutus es: vel hîc habitandi mihi concede licentiam. Quis te misit, vt de meis me excutias domicilijs? de longinquis partibus egressus es, nulla tibi hîc causâ, nulla tibi hîc consanguinitas, nostra possessio facta est tibi hæreditas. Vir autem Domini hilari in eum vultu respiciens, dixit: Quis tibi miser tribuit hunc licentiam possidendi? possessio tua ignis æternus est. Dæmon respondit: Nec solius mei arbitreris possessionem eius incendiij, quia multi mecum de hac vrbe illucituri sunt, qui meas nunc faciunt in omnibus voluntates. Tu autem solus econtrariò me debellas, & frequenter de mea angeris euerfione. Protinus vir Dei

Multi baptizantur, credentes in Christum.

Expellit dæmonem ab obfesso puero Syrus Episcopus.

Multitudo maxima amplectitur fidem.

Cap. 13.

Cæcus à natiuitate illuminatur.

Prædicat Iuentio quæ tertius post eum sit futurus Episcopus. Obdormit in Domino cū esset 82. annorum.

Egressusque è ciuitate Brixiana vir Dei, dum Laudensium oppidum introisset, obuiam ei cæcus à natiuitate occurrit, subnixè postulans eius se precibus adiuari. Cui vir Dei: Credis, inquit, in Dominum Iesum Christum Dei filium? Cæcus respondit: Credo, tantum illuminentur oculi mei. Sanctissimus Syrus dixit: Si ex toto corde credis, ipse in quem credis aperiat oculos tuos: statimque oculorum suorum percepto lumine, cæcus coepit glorificare Dominum nostrum Iesum Christum, vnigenitum ac verum filium Dei: baptizatusque cum omni domo sua ac multitudine maxima, permansit in fide Christi. Sequenti quoque die dum Papiam reuerteretur, multi eum, sancta eius eloquia diligentes, secuti sunt: quique morati diebus plurimis apud ipsum, fundamentum veræ fidei perceperunt. Ciuēs autem sancti viri cognoscentes regressum, & mirabilia quæ in memoratis vrbibus fecerat, exeuntes obuiam tam viri quam fœminæ laudabant & glorificabant Deum, qui eis talem & tantum dignatus est Patrem concedere. Reuertens autem ad propriæ functionis cathedram, accersuit ad se prudentissimum virum Iuentium: Non te lateat, ait, fili charissime, tertium te post me ad huius officij honorem pertingere. Confortare & viriliter age, nè terreat te perturbantium rabies. admonensque eum de vniuersis ecclesiasticis disciplinis, migravit ad Dominum, expletis cunctæ vitæ suæ octo hebdomadarum geminatis recurribus. Cuius sancti corporis reliquias conuentus fidelium populorum, quos venerabilis Pater prædicatione sua

sua

sua Domino acquisiuit, cum sacerdotali cœtu & copia clericorum, in basilica sanctorum martyrum Protasij & Geruasij, quam ipse construxerat, debito honore & summa diligentia condiderunt.

Post cuius decessum Pompeius, quem ipse gradu Diaconatus sublimauerat, simplicitate & humilitate præclarus, eius sedis est insulas assecutus: quiq; paucos atque pacificos agens annos, migravit ad Dominum. Post quem beatissimus Iuentius dum peteretur ad suscipiendam curam Pontificij, occultari maluit, tanto se indignum honore iudicans. Sed declinare non valuit denunciata sibi à Patre pontificalis dignitatis insignia. Dumq; aliquantum temporis apud Laudensem urbem confugiens delituisse, diligentissime inquisitus à populo Ticinensis urbis reperitur: & coactus Papiam reducit, & Ecclesie conuentui representatur. Qui summa vi sacerdotale culmen suscipiens, gratissima plebi Cleroq; aptatur, Patris ac nutritoris sui sequens vestigia. Copiosus in Dei laudibus, in orationibus, in ieiunijs, vigilijsq; assiduis persistens. Erat pauperum munerator, viduarum ac pupillorum defensor. Nam quædam vidua dum à creditore quodam durius opprimeretur, atque crudelis nummularius duplum pecuniarum ab ea exigeret quam dedisset, ad virum Dei protinus confugiens, misericordiam postulabat. Cognito viri Dei hoc negotio, Diaconum suum, nomine Exuperantium, cum eadem vidua ad prædictum creditorem direxit, dicens: Vade ad eum, qui hanc viduam crudeli exactione opprimit: admone eum vice meæ postulationis, dicens: Pater tuus rogat, sufficiat tibi quod tuum est, nec exigas quod minimè dedisti, nè id quod habere videris amittas. Si autem te audire noluerit, ecce do tibi summam precij, porrige ei & reuertere. Implens autem Diaconus sancti iussa Antistitis, ibat cum ea, atque vniuersa quæ ei iniuncta fuerant, auaro creditori per ordinem retulit, sed immutare eum à prauitate cordis nullatenus potuit. Mox autem ut aureos, quos vir Dei pro vidua miserat, accepit, corruens in terram expiravit. Factus est autem timor circa omnem regionem atque incredulos, qui hæc audiebant, Christi verò fideles latenter glorificabant Dominum Iesum Christum.

Cap. 14.
Popeius eius
successor, feliciter obiit.

Fugit nè fiat
Episcopus S.
Iuentius.

Viduarum &
pupillarum
defensor S.
Iuentius.

Vltio dicitur
na in creditore
aaru.

Alio quoque tempore dum quidam de exactoribus fisci, fluuenta vellet transmere Ticini, deportans secum talentum pecuniæ, arreptus à fluminis vnda, corruit: dimerfusque sub aquis, omnem illam auri pecuniam amisit, vix semiuivus euadens. Cum verò recognouisset se amisisse pecuniam, multa tristitia afflictus, concitus ad virum Dei cucurrit Iuentium, dicens: Nisi me tua merita liberent Pater, mortis supplicio subiacebo. Cui vir Dei: Quid est, inquit, quod tanta tristitia affligeris fili? Publicum, ait, dum transuaderem Ticini alueum, in eiusdem fluminis fluctibus pecuniam perdidit. Cui vir Dei: Illuc ubi amisisti, ait, pecuniam, me ducito. Cumque ad locum peruenisset, ait beatus Iuentius: Tibi dico aqua in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui pedibus super te ambulauit, nè retineas pecuniam, pro qua affigitur homo iste. Continuo autem vasculum, in quo pecunia erat recondita, super aquas natate cœpit, & vndarum impulsibus reuocata, ad viri Dei vestigia, in loco quo stabat applicuit. Quam pecuniam apprehendens restituit tribulanti. Dignus imitator Helisei, qui ex Iordanis gurgite coram oculis filiorum Prophetarum ferramentum, quod in eum dilapsum ceciderat, super aquas natate fecit, missoque in aquis manubrio, qui amiserat, moerenti restituit. Quod quum miraculum omnes qui aderant vidissent, gratias egerunt Deo, qui suis fidelibus præsto esset per orationes Patris sui.

Cap. 15.

Iohan. 6.
Ad imperium
S. Iuentij
aqua euo-
mit amittas
pecunias.
4. Reg. 6.

Beatissimus verò Iuentius spiritalibus inflammatus desiderijs, ambulansque de virtute in virtutem, Mediolanum perrexit propter sœuentium contumaciam paganorum. Quam urbem dum ingredi cœpisset, ministri dæmonum adnifu ingenti conabantur ei resistere, dicentes: Respice: nè urbem deludas, sicut alij tui complices, nè & tu similiter puniaris. Et cœperunt eum varijs afficere iniurijs. Vir autem Dei in calum eleuans oculos, dixit: Domine ignosce illis, quia ignorantia pleni sunt. Sed quia dat Dominus verbum euangelizantibus virtute multa: eadem hora procellosus turbo emicuit, & fortissima super eos grando descendens, capita, brachia, & ossa inimicorum veritatis validissime contundebat: neque aliquis eorum ex tanta tempestate valebat effugere, sed fixis stantes vestigijs, ictibus immensa grandinis fundebantur. Tandem reminiscens prauitatem reatus sui, clamare cœperunt: Sancte vir Iuenti Pater & domine, libera nos, vt non in tali

Cap. 16.

Psal. 67.

Diuitijs
castigantur,
qui viri Dei
restituerunt.

poena moriamur, & credemus in eum quem tu credis & prædicas. Orante autem beatissimo Iuentiono, mox ab eis recessit tempestas. Quique tali supplicio liberati, pedibus eius se protinus prosternentes, postulabant ut baptismatis vndam mererentur percipere. Et quia ad hoc miraculum multi concurrebant, omnes cum eis ab eo sunt baptizati. Qua in vrbe moram faciens beatissimus vir, & apud fideles Christianos Clerum sacerdotiumque ordinans, Papiam urbem regressus est. Sed in ingressu ipsius, paralytica quædam iacens in lectulo, salutis ab eo auxilium postulabat: quam vir Dei intuens, extenta dextera, signum Crucis super eam imposuit, statimque plenissimè reddita sanitati, omnis ab ea paralytis & dolor aufugit.

Cōuersi credunt & baptizantur.

Paralytica curatur.

Cap. 17.
Sæuit in Christiano? Vespasianus Cæsar.

Vexatur à dæmonio Porphyrius, volens cum suis satellitibus virum Dei inuadere.

Officiū Missæ in primitiua Ecclesiæ, cū omni plebe celebratur.

Orat S. Iuentionis pro salute inimicorum.

Redeunt ad mentem, & confitentur Iesum Christum.

Baptizatur.

Porphyrius feliciter obit.

Cap. 18.
4. Reg. 2.

Alio quoque tempore dum impiissimus Vespasianus Cæsar aduersus Christianam religionem exarsisset, Porphyrium quendam Præfectum vrbs Romæ direxit, qui peragraret omnes ciuitates ac vicos, ut si quos inuenisset Christianos, adscriptos ei pictacijs literarum apicibus nunciaret, & quicquid de ipsis ageret suæ iussionis expectaret sententiam. Iamque tua, Christe, miseratione omnis hæc prouincia, fidelium turba repleta erat, & infinita multitudine stipata adcreuerat: quod nec describere nec denunciare valebat Porphyrius. Cumque urbem Papiam introisset, idem Porphyrius à plebe susceptus est. Hora verò eadem vir Dei Iuentionus in basilica S. Nazarij, quam ipse ædificauerat, Missarum celebrabat solennia. Porphyrius hæc audiens, nimio furore vexatus, effero in eam corde ingrediens cum armata manu, populum Dei ac tantum Præsulem supplicijs atque iniurijs affligere cogitabat. Sed priuquam impetum in Christi famulum faceret, arreptus dæmonio cum omnibus secum ingressis alterutrum pugnis, ora, guttur & faciem cadentes, extra atrium ecclesiæ seipsos cœperunt expellere. Ipse quoque Porphyrius ex ore & naribus sanguinem profluens madefaciebat superficiem terræ. Et amentes effecti, luctuosos vocibus nimium clamorem super sua capita emittebant, quousque vir Dei Missarum adimpleret solennia. Completo autem mysticæ oblationis ministerio, egressus cum omni plebe ecclesiam, grande vidit miraculum. Nam chori ad choros circulum facientes, vnus super alterum immensis fletibus ululabat. Tunc vir Domini Iuentionus omnes fideles in terram prosterni præcepit, ut pro eis Dominum exorarent, quatenus à tali poena ereptos ad intellectum mentis suæ eos Deus reduceret, & ad fidem sui nominis aggregaret. Ipse quoque S. Iuentionus orationem faciebat pro eis, dicens: Domine Deus Pater cæli & terræ, qui omnibus gentibus sanctum tuum nomen prædicari iussisti, & misisti vnigenitum filium, redemptorem nostrum, ut nos liberaret ab omni iniquitate & præcipitio, suscipe preces nostras pro stultitia istorum, & exime eos de manu inimici, qui in eis potestatem accepit, & dirige corda eorum in viam salutis, ut cognoscant te Creatorem suum, & nullum alium præter te, te solum adorent & quem misisti Iesum Christum. Orante autem sancto viro & omni populo, terræ motus factus est magnus, & circumsepsit eos subito cunctis videntibus ignis de cælo, & statim relictis fletibus cœperunt quasi ex vno ore clamare, dicentes: Verè magnus est DEVS Christianorum, idola autem qui colunt, omnes vani sunt. Porphyrius autem incessanter clamabat: Iuentione prudentissime vir, ora pro mea miseria verum atque tremendum Deum quem colis, ut dignum me faciat ditioe suæ, quia ab hac hora pro nihilo habeo imperialia iussa & idolorum culturam. Cui vir Domini respondit: Superna pietas non vocis auditrix est, sed cordis rimatrix: tu tamen si ex toto corde credideris, quicquid petieris, impetrabis. Die verò eadem antequam sumeret cibum, omnibus qui cum Porphyrio venerant baptizatis, & ipse Porphyrius baptizatus est. Iterumque Missarum celebratis solennijs, secum omnes mensæ refectioibus adesse præcepit: Omnisque ciuitas visis his miraculis lætabatur. Porphyrius verò sequenti die gaudens & exultans migravit ad Dominum. Qui autem cum eo aduenerant, fide recepta ad sua habitacula sunt reuersi, paruipendentes imperialia iussa.

Diulgabatur autem fama tanti Pontificis longè lateque per mundi spatia & virtutes quas per eum Christus Dominus faciebat: Nam sicut Helix Heliseus, ita hic prudentissimus vir S. Syri hæres virtutum extiterat ac spiritualium successor in omnibus gratiarum. Ordines autem Mediolanensium vrbs Cleri, qui ab eodem fue-

fuerant constituti, quotidianis eiusdem agebantur exhortationibus in fidei religio-
nisque gratia. Ad quos idem beatus vir pro eorum ac fidelium populorum menti-
bus confirmandis, ibat frequentius, ibique multorum mirabilium virtutes operans,
urbem reuertebatur Papiam. In qua superna gratia largitate officij sui honore fun-
gens, triginta & nouem annis Episcopalis dignitatis cathedram possedit. Hic tantus
operarius Christi crebris in basilica beati Nazarij, quam ipse construxerat, vigilia-
rum excubijs pernoctabat in sacris orationibus. Sed quadam die filijs adstantibus,
sacerdotibus ac clericis, retulit apparuisse sibi circa media noctis silentium S. Sy-
rum, quem etiam Patrem memorabat ex baptismo, cum Nazario & Celso, Protasio
atque Gerasio venerandis martyribus, talia proferentibus: Iuente dilectissime,
iam te oportet gaudere nobiscum in caelestibus. ac scias te proximè ad nostra con-
fortia transiturum, atque tertium post hunc diem aulam caelestis patriae perceptu-
rum. Quibus dictis, ab oculis meis ablati sunt. Omnes verò qui praesentes aderant,
auditis his sermonibus, valde tristes effecti sunt. Ipse autem immenso gaudio letaba-
tur, & biduo intrà eandem pertugil consistens basilicam, tertio die qui est Dominica
resurrectionis, Missarum solennia celebrans, omnes populos benedixit, ac sacerdo-
tes, ministros, cunctosque clericos caelestibus alloquijs admonens, lucidæ mansio-
nis & beatæ vitæ habitacula possessurus intrauit. Sanctas verò eius exuias ad ho-
norem & reuerentiam tanti sacerdotis competentem, in eadem basilica intrà cre-
pidinem ad altaris viciniam condientes posuerunt. Sub die sexto Iduum Februa-
riarum, vbi & nunc vsque sancta ossa eius quiescentia, virtutibus florent atque mi-
faculis: praestante Domino Iesù Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto regnat in
secula seculorum, Amen.

Frequentè
vificat eccle-
siam Medio-
lanensem S.
Iuenerij Epi-
scopus.

Præfuit suæ
ecclesiae 39.
annis.

Apparet ei
S. Syrus an-
te mortem.

Felix obiit
eius.

RES GESTÆ ET CONSUMMATIO SAN- CTI CORNELII CENTVRIONIS, EX SIMEONE

Metaphrasæ, nos numerum capitum margini adiecimus.

OST salutarem Verbi in terram aduentum, Crucem-
que & mortem pro nobis sua sponte ab eo susceptam,
& in caelos ascensionem, vnde descenderat ad ædifi-
candum Dauidis tabernaculum (vt cum Prophetis di-
cam) quod ceciderat, vnus erat ex cohorte Italica Cen-
turio Cornelius, ex ijs, qui ipsum quarebant, & facie-
bant, quæ illi placebant, & qui multa bona faciebat ope-
ra (etiam si nondum diuina Christi gratia, neque voca-
tione ad ipsum esset dignatus hic vir pius) vt qui Deum
timeret ipse, & tota eius familia, & ijs, quæ habebat, im-
pertiret egentes: rursusque Deum precaretur assidue.

13 Septem-
bris iuxta
Metaphra-
sen. Lattus
Martyrolo-
gia habent
cum 2 Fe-
bruarij.
Cap. 1.

Ad eum agentem Cæsarea (vt diuinus Lucas de ipso refert apertissimè) venit Ange-
lus circa nonam horam diei, & dixit ei: Corneli, orationes & eleemosynæ tuæ ascen-
derunt ad monumentum in Dei conspectum: & nunc mitte viros Ioppen, & accerte
Simonem, qui appellatur Petrus. Is cum venerit, loquetur tibi verba vitæ. Hæc cum
ille quidem mandasset, non amplius apparebat. Cornelius autem statim duobus vo-
catis famulis, & forti quodam ac pio milite, eis aperit, quæ viderat, & eos mittit Iop-
pen. Illic enim versari Petrum dixit Angelus apud quendam Simonem Coriarium.
Petrus autem, qui omnem terram & mare obibat prædicando, & veritatem vbique
annunciabat (Erat enim reuera positus in lucem gentium, & salutem multorum) in-
gressus ad sanctos, qui habitabant Lyddam, cum quendam Aeneam, qui octo annis
iacebat paralyticus, fecisset surgere, Ioppen autem venisset, & in Tabitha, quæ voca-
tur Dorcas, fecisset magnum illud miraculum, hinc degebat apud Coriarium. Sed nec
eum quoque dimisit Deus ignarum mysterij, quo erat initiandus Cornelius: aut po-
tius Cornelij iustitiam & preces non despexit.

Act. 10.

Act. 9.

Sed quoniam ij, qui erant ex circumcisione, dissidebant ab ijs, qui habebant præ-
putium: nè Petrus eos, qui missi erant à Cornelio, vt qui haberent præputium, in-
cassum rursus remitteret, propterea quod nefas sibi putaret congregari cum alienige-
na, aut ad eum accedere, cum illi Cæsarea profecti, non procul essent ab Ioppe, ostendit

Cap. 2.